

Kommunfullmäktige	2003-02-24	9
Kommunstyrelsen	2003-02-10	9
Kommunstyrelsens arbetsutskott	2003-01-27	

Kf § 7

Ks § 24

Au § 12

Dnr 164-2003

Riktlinjer för ekonomistyrning i Överkalix kommun

Bilaga 3

Ks-au 2003-01-27 § 12

Arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

- anta Riktlinjer för ekonomistyrning i Överkalix kommun

Ks 2003-02-10 § 24

Kommunstyrelsens föreslår kommunfullmäktige besluta

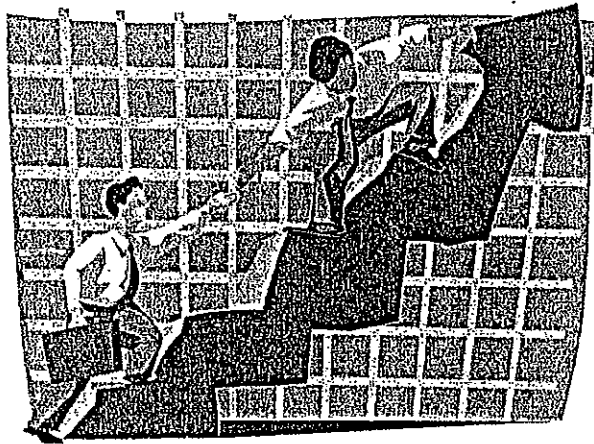
- anta Riktlinjer för ekonomistyrning i Överkalix kommun

Kf 2003-02-24 § 7

Kommunfullmäktige beslutar

- anta Riktlinjer för ekonomistyrning i Överkalix kommun

Överkalix kommun

Riktlinjer för ekonomistyrning

BA M AK

Riktlinjer för ekonomistyrning i Överkalix kommun

Fastställda av kommunfullmäktige 2003-02-24

Riktlinjer för ekonomistyrning är ett övergripande dokument för ekonomistyrning av Överkalix kommun och ti tillämpliga delar även kommunens sammanställda redovisning (kommunkoncernen). Det gäller som yttre ram för samtliga styrelser, nämnder och kommunala bolag. Därutöver förutsätts styrelser, nämnder och kommunala bolag ange krav för verksamheten utifrån sitt produktionsansvar.

Syfte

Syftet med Regler för ekonomistyrning är att i dokumentet presentera övergripande regler som ligger till grund för styrning av kommunens ekonomi. De styrmedel som avses här är

- Budget och plan
- Redovisning
- Uppföljning och utvärdering
- Internkontroll

Grundläggande är att utveckla en ekonomiprocess på alla resultatnivåer i organisationen som möjliggör en effektiv användning av resurserna och där ovanstående styrmedel samverkar styrningen av kommunens ekonomi för att på bästa sätt nå kommunens verksamhetsmål.

Den centrala ekonomistyrningen utövas av kommunstyrelsen och omfattar hela kommunkoncernen.

Övergripande principer

Kommunens decentrala arbetssätt ska återspeglas i ekonomistyrningen.

- Ansvar och befogenheter ska ligga så långt ut i organisationen som möjligt
- Ledningsfunktionerna på alla ansvarsnivåer ska styra och samordna planering och uppföljning av både verksamhet och ekonomi.

Koncernnyttan gäller vid alla beslut d v s aktiviteter i enskilda verksamheter ska hanteras så att de skapar bästa möjliga värde för helheten d v s kommunkoncernen.

Tillgängliga ekonomiska resurser utgör ram för möjlig verksamhet. Budgeten skall upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Ett negativt resultat under ett år skall regleras under de närmast följande två åren.

Ovanstående restriktion är numera lagstadgad (balanskravet gäller från år 2000).

EVM av

Budget och plan

Årsbudget med plan

Budgetprocessen regleras i 8 kap §§ 6-12 i kommunallagen. Kommunfullmäktige fastställer i november varje år kommunens årsbudget för nästa kalenderår med plan för påföljande två år.

Årsbudget med plan ska innehålla en presentation av ekonomi, verksamhet och investeringar för respektive år. Presentationen ska ge en helhetsbild men ändå vara tillräckligt detaljerad så att den ger en meningsfull bild av de verksamheter som konkurrerar om resursutrymmet.

Kommunfullmäktige fastställer i årsbudgeten skattemedel till respektive nämnd (nettoram), investeringar samt beslutar om förändringar av taxor/avgifter som nämnd eller bolag inte har bemyndigande att besluta om.

Kommunfullmäktige fastställer budgetdirektiv innefattande tidsplaner, budgetramar mm.

Kommunstyrelsen och dess budgetberedning bereder och upprättar förslag till årsbudget och plan senast före oktober månads utgång. Som stöd för förslaget ligger förslag från respektive facknämnd.

Anslagsbindningen i form av nettoanslag för driftbudgeten läggs på nämnds nivå.

Anslagsbindningen för investeringsbudgeten läggs på projektnivå. Som underlag för ett beslut i en nämnd/styrelse om en investering ska berörd förvaltning presentera och dokumentera

- Behovet av investeringen
- Alternativ som undersökts för att täcka behovet
- Investerings- och driftkalkyler.

Tilläggsbudget samt överföring av resultat

Tilläggsbudget vad gäller överföring av resultat, fastställs av kommunfullmäktige senast i april månad.

I tilläggsbudget fastställs överföringarna av resultat d v s avvikelser mot budget enligt årsredovisningen föregående kalenderår.

Huvudprincipen är att alla över- och underskott tas med till kommande år.

I prövningen av om över-/underskott skall tilläggsbudgeteras kommer hänsyn att tas till om produktionsmålen är uppfyllda. I den ekonomiska regleringen, för resultatstyrda verksamheter, är utgångspunkten för bedömning av måluppfyllelse den rörliga kostnaden för prestationen d v s elev, barn etc.

Över-/underskott summeras i bokslutet till ett nettobelopp för varje nämnd.

Nämnd beslutar om fördelning av överfört resultat på sina verksamheter. Fördelningen får inte leda till att av kommunfullmäktige beslutad mål- eller verksamhetsinriktning förändras eller äventyras.

Nya anslag

Under löpande kalenderår kan nya anslag, som p g a särskilda skäl inte ingår i den fastställda årsbudgeten, beviljas.

EMM AN

Generellt sett anvisas ej ytterligare medel till löpande verksamhet. Kommunstyrelsen utarbetar anvisningar för upprättande av tilläggsbudget.

Redovisning

Syftet med kommunens redovisning kan i korthet sammanfattas enligt följande

- Ge en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens ekonomi
- Tillgodose externa och interna intressenters informationsbehov om kommunens och kommunkoncernens ställning och resultat
- Spegla kommunens resultat och ställning för att ge underlag för väl grundade beslut.

Externredovisningen inom Överkalix kommun bygger på

- Redovisningslag för kommuner
- God redovisningssed
- Vedertagna redovisningsprinciper

Kommunstyrelsen ansvarar för att information om dessa områden finns tillgänglig för kommunens personal och att informationen löpande uppdateras.

Kommunstyrelsen ansvarar för att redovisningen samordnas och uppfyller intressenters krav och förväntningar på en konsekvent och rättvisande redovisning.

Kommunen ska ha ett gemensamt redovisningssystem i vilket samtliga förvaltningar ingår.

Kommunstyrelsen ansvarar för förvaltningen av redovisningssystemet och därmed att kommunens förvaltningar ges förutsättningar att tillgodose behovet av ekonomisk information.

Kommunens redovisningsmodell bygger på flerdimensionell redovisning med indelning i olika koddelar för att kunna följa upp ekonomin utifrån den externa och den interna redovisningens krav.

Redovisningsmodellen är uppbyggd med följande koddelar:

Ansvar	Slag	Verksamhet	Aktivitet	Projekt	Objekt	Motpart
--------	------	------------	-----------	---------	--------	---------

Nedan beskrivs de olika koddelarna kortfattat

Ansvar Beskriver organisationens ekonomiska ansvarsstruktur som byggs upp hierakriskt utifrån organisationsstrukturen

Slag Kostnads/intäktsslag

Verksamhet Anger ändamål för verksamheter. Ger bild ut mot användare

Aktivitet Begrepp för egen/intern uppföljning av delar av verksamheten

Projekt Särredovisning av investerings- (obligatoriskt) och driftprojekt. Tidsmässigt avgränsade

Objekt Specificerar "fysiska" enheter, ex vis fastighet, förening

EM AV

Motpart Visar vilka transaktioner som är kommun- och koncerninterna samt externa

Av koddelarna är slag, verksamhet och motpart väsentliga för den externa redovisningen medan övriga används i internredovisningen.

För de olika koddelarna finns en genomtänkt struktur med en ändamålsenlig indelning.

Upplägg av nya koder inom kontodelarna för externredovisningen får endast göras av ekonomikontoret.

Extern redovisning

Lagen om kommunal redovisning reglerar externredovisningen inom kommunen.

För kommunala bolag regleras externredovisningen i aktiebolagslagen, bokföringslagen och årsredovisningslagen. Ekonomikontoret ansvarar för samordningen av kommunens redovisning och den sammanställda redovisning som görs för kommunkoncernen.

Intern redovisning

Internredovisningens roll är att avspegla den organisation som kommunen och respektive förvaltning utgör. Uppgifter som hämtas ur redovisningen ska ge underlag för beslutsfattare på olika nivåer i organisationen att fatta väl underbyggda beslut. Detta är viktigt med tanke på den decentraliserade styrfilosofi som tillämpas i kommunen.

En förutsättning för internredovisningen är att den flerdimensionella kodplanen används på ett konsekvent och genomtänkt sätt inom kommunens samtliga verksamheter.

Internredovisningens uppbyggnad syftar till att tillgodose behovet av ekonomisk information på olika nivåer i kommunens organisation kan tillgodoses. Varje förvaltning ansvarar för att internredovisningen byggs upp utifrån detta. På förvaltningarnas ansvar ligger dessutom att kontinuerligt, i samspel mellan ekonomifunktion och verksamhetsansvariga på olika nivåer, se till att ekonomiinformationen fyller sina syften och att informationen förädlas och utvecklas.

Uppföljning och utvärdering

Syftet med uppföljning är att åstadkomma en kontroll av i första hand den ekonomiska utvecklingen. Uppföljning via prognoser ska visa ett förväntat resultat för hela året och därmed ge signaler till nödvändiga åtgärder under innevarande år. Uppföljning under året ger också information som behövs för det pågående budgetarbetet.

Uppföljning sker genom årsredovisning, delårsbokslut (per 30/6) och budgetutfallsprognoser 31/3, 30/6 och 30/9.

Utöver delårsbokslut och budgetutfallsprognoser bör förvaltningar och bolag, månadsvis lämna en ekonomisk rapport till nämnden/styrelsen. Nämnden är skyldig att hålla sig informerad om den ekonomiska och verksamhetsmässiga utvecklingen. Nämnden ska utifrån den anslagna budgeten anpassa verksamheten så att budgetmålet kan uppfyllas, såvida det inte strider mot beslut av kommunfullmäktige eller lagstiftningens intentioner.

EM M. AN

Årsredovisning

Kommunstyrelsen ska senast i april månad överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen upprättar förslag till årsredovisning. Förslaget ska bygga på uppgifter från kommunens nämnder och förvaltningar samt från bolag och andra organisationer som ska ingå i den sammanställda redovisningen.

Kommunstyrelsen upprättar anvisningar för arbetet med årsredovisningen och ansvarar för att årsredovisningen upprättas.

Årsredovisningen skall bestå av:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Finansieringsanalys
- Sammanställd redovisning som omfattar kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en översikt över kommunens och bolagens utveckling för det enskilda året men även över tiden. I förvaltningsberättelsen kopplas det ekonomiska utfallet för verksamhetsåret ihop med den av kommunfullmäktige fastställda budgeten.

Delårsrapport

Enligt redovisningslagen ska kommunen upprätta en delårsrapport minst en gång per år som omfattar minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. För kommunens del utgörs denna rapport av ett halvårsbokslut. Kommunstyrelsen ska senast i september överlämna delårsrapporten till kommunfullmäktige.

Delårsrapporten ska bestå av:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Finansieringsanalys
- Prognos över helårsresultatet per nämnd och bolag

Begrepp och termer som används i delårsrapporten ska överensstämma med de begrepp som används i årsredovisningen. Kommunstyrelsen upprättar förslag till delårsrapport. Förslaget ska bygga på uppgifter från kommunens förvaltningar samt från bolag och övriga organisationer som ska ingå i den sammanställda redovisningen. Kommunstyrelsen upprättar anvisningar för arbete med delårsrapporter.

Kvartalsrapporter – budgetutfallsprognos

Varje nämnd ska utöver halvårsbokslutet efter första, andra och tredje kvartalet överlämna en budgetutfallsprognos. Rapporten ska innehålla

- Prognos över det ekonomiska utfallet till slutet av budgetåret
- Sammanfattande redovisning av hur verksamhetsmålen uppfylls
- Kommentarer om avvikelser från budget eller från tidigare prognoser.

En M av

Kommunstyrelsen utarbetar anvisningar för upprättande av nämndernas rapporter.

Internkontroll

Internkontrollen syftar till att granska att resurserna används för verksamheten i enlighet med fattade beslut samt att säkerställa att lagar, bestämmelser och överenskommelser följs.

I begreppet internkontroll innefattas kommunens organisation och alla de rutiner som syftar till att säkerställa att kommunens resurser disponeras på avsett sätt.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för internkontrollen i kommunen. Detta sker genom att ajourhålla och utveckla

- Delegationsordningar
- Reglementen för styrelser och nämnder
- Bolagsordningar och ägardirektiv
- Regler för medelshantering
- Regler för kontroll av ekonomiska transaktioner samt

att i övrigt verka för att kommunal verksamhet bedrivs ändamålsenligt och effektivt.

Varje nämnd/styrelse ansvarar för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Utgångspunkt är gällande reglementen, anvisningar mm enligt ovan. Med dessa regler som utgångspunkt utformar och konkretiserar enskilda nämnder egna anvisningar för den interna kontrollens organisation, utformning och funktion.

Intern kontroll kan skilja sig åt mellan olika nämnder och deras skiftande verksamheter. En avvägning bör dock göras mellan vad som är väsentligt, vilka effekter eventuella risker får samt kostnaden för kontroll å den ena sidan och de fördelar som uppnås i form av ökad säkerhet och effektivitet med kontrollåtgärderna å den andra sidan.

En allmän princip bör vara att den interna kontrollen inriktas på att förebygga fel.

Ägardirektiv för bolag i kommunkoncernen

Ägardirektiv för Stiftelsen Överkalixbostäder fastställda av kommunfullmäktige 2003-02-24

Ägardirektiv för Överkalix Företagsfastigheter AB fastställda av kommunfullmäktige 2003-02-24.

EMM AK

Styrning av extern verksamhet för Överkalix kommun

I aktiebolag utgör aktiebolagslagen (ABL) och bolagsordningen den konstitutionella grunden för ägarstyrning. Ägarens befattning med bolagets angelägenhet inskränker sig till att bestämma bolagsordningens innehåll, utse styrelse och revisorer och på olika sätt ta ställning till om styrelsens och VD:s förvaltning fullgjorts på ett acceptabelt sätt. Ägaren kan dock aktivt ta del av bolagets verksamhet och också leda bolagsorganen i önskad riktning genom att ägardirektiv eller en företagspolicy riktas till företagen.

Ägarstyrning

Kommunstyrelsen bereder förslag till ägardirektiv för respektive bolag till kommunfullmäktige. Fullmäktige beslutar om ägardirektiven i februari. Under februari – juni genomförs samtliga bolag stämmor där ägardirektiven fastställs. Bolagsstämmorna ska föregås av samråd mellan delägarna i respektive bolag. I juni beslutar kommunfullmäktige om regelverken, där ägardirektiven ingår, för kommande år.

Representantens roll

Vid ägarsamråd respektive bolagsstämma ska utsedd representant företräda kommunens intressen. Av kommunfullmäktige utsedda ledamöter i bolagsstyrelser företräder, i enlighet med ABL, bolagens intressen.

Samverkansorgan

Kommunen medverkar i olika former av samverkansorgan, bl.a kommunalförbund och föreningar. Kravet för fast representation i ett samverkansorgan är att syftet och målet med organet finns dokumenterat. Beroende av samverkansorganets art väljs representanter av kommunfullmäktige eller styrelse.

Representantens roll

Utsedd representant företräder kommunens intressen både vad det gäller styrning och återföring.

EM M AV

Ägardirektiv och riktlinjer

Länstrafiken i Norrbotten AB

Bolaget ska:

- Främja ett mellankommunalt trafikutbud som binder samman de större orterna och ger invånarna kollektiva resemöjligheter även till arbetsplatser, skolor, vård- och serviceinrättningar m.m. som ligger utanför hemorten.
- Svvara för linjetrafiken för persontransporter samt för s.k. efterfrågestyrd kompletteringstrafik.
- Rutinmässigt sända verksamhetsplan, årsredovisning, revisionsberättelse, protokoll från bolagsstämmor, ekonomisk rapportering och statistik samt kallelser och handlingar till ägarna.
- Löpande samråda med ägarna innan planer och åtgärder vidtas som ekonomiskt direkt eller indirekt kan påverka ägaren eller på annat sätt förutsätter ekonomiskt engagemang från ägarens sida.

Informationsteknik i Norrbotten AB

Bolaget ska:

- Bidra till ekonomisk tillväxt och arbete och näringsliv i Norrbotten genom att lägga grunden för en samordnad uppbyggnad av kompetens, informationsinnehåll och infrastruktur inom IT-området.

Filmpool Nord AB

Bolaget ska:

- Stärka den regionala identiteten, tillföra kunskap och kompetens samt utveckla en näringsgren baserad på filmproduktion inom tyngre film- och TV-dramaproduktion i länet.
- Vara länets expertorgan för beslut om insatser och investeringar inom filmproduktion.
- Göra insatser inom området kort- och dokumentärfilm samt inom distribution, skolbioverksamhet, spridning av värdefull film samt arbete bland barn och ungdom via länsmediepedagogen.
- Rutinmässigt sända verksamhetsplan, årsredovisning, revisionsberättelse, protokoll från bolagsstämma samt erforderlig ekonomisk rapportering, statistik, kallelser och handlingar till ägarna.

Högskoleförbundet Östra Norrbotten

Förbundet ska:

- Verka för att hela program och fristående kurser samt forskning förläggs till östra Norrbotten.
- Samordna den eftergymnasiala utbildningen.
- Anpassa utbildningar och forskning efter respektive kommuns och dess näringslivs behov.
- Rutinmässigt sända verksamhetsplan, årsredovisning, revisionsberättelse, protokoll från bolagsstämma samt erforderlig ekonomisk rapportering till ägarna.

EN M AK

Överkalix Utveckling AB

Utvecklingsbolaget ska:

- Ta ansvar för att utveckla och samordna Överkalix näringsliv.
- Vara den gemensamma kraft som aktörerna samlas kring.
- Medverka till att nya lönsamma företag etableras från i Överkalix existerande naturliga förutsättningar, men också arbeta intensivt med att få helt nya verksamheter till kommunen.
- Vidareutveckla och stödja existerande företag att bli lönsammare.
- Rutinmässigt sända verksamhetsplan, årsredovisning, revisionsberättelse, protokoll från bolagsstämma samt erforderlig ekonomisk rapportering till ägarna.

Överkalix Värmeverk AB

Värmeverket ska:

- Skapa en marknad för inhemskt bränsle i kommunen
- Ska ur miljösynpunkt vara ett föredöme och ständigt arbeta med förbättringar och ha en helhetssyn.
- Erbjuder boende inom kommunens tätort kundanpassat fjärrvärme till ett pris som ej överstiger direktverkande el.
- Rutinmässigt sända verksamhetsplan, årsredovisning, revisionsberättelse, protokoll från bolagsstämma samt erforderlig ekonomisk rapportering till ägarna